Stadskerk Nijmegen (OCP), 9 november 2025, 8e zondag van de herfst;
voorganger: Trees Versteegen, pastoraal werker (r.-k.)

[Eerste lezing: Jesaja 1, 18-26] (Nieuwe Bijbelvertaling)
18 De HEER zegt: Laten we zien wie er in zijn recht staat.
Al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw,
al zijn ze rood als purper, ze worden wit als wol.
19 Als je weer naar Mij wilt luisteren,
zal het beste van het land je ten deel vallen.
20 Als je koppig bent en niet wilt luisteren,
zul je vallen door het zwaard.
De HEER heeft gesproken.
21 Ach, de trouwe stad is een hoer geworden.
Waar eens recht heerste en gerechtigheid woonde,
daar huizen nu moordenaars.
22 Je zilver is vol onzuiverheden,
je wijn is versneden met water.
23 Je vorsten zijn opstandig, ze heulen met dieven,
ze denken alleen aan geschenken en steekpenningen.
Ze komen niet op voor wezen,
geven aan weduwen geen gehoor.
24 Daarom – zo spreekt God, de HEER van de hemelse machten,
de Machtige van Israël:
Wee hun, Ik zal me wreken op mijn tegenstanders,
mijn woede koelen op mijn vijanden.
25 Ik zal me tegen je keren,
grondig als met loog zuiver Ik je zilver,
al je vuil verwijder Ik.
26 Ik geef je weer rechters als vroeger,
raadgevers als voorheen.
Dan zul je deze naam dragen:
Stad van gerechtigheid, Stad van trouw.
waarvan het blad verwelkt,
als een tuin zonder water.

[Epistel: 2 Tessalonicenzen 2, 13 -3, 5] (Nieuwe Bijbelvertaling)
13 Voor u, broeders en zusters, geliefden van de Heer, moeten wij God altijd danken. Hij heeft u als eersten uitgekozen om te worden gered door de Geest die heilig maakt en door het geloof in de waarheid. 14 Hij heeft u daartoe geroepen door het evangelie dat wij u verkondigd hebben en waardoor u zult delen in de luister van onze Heer Jezus Christus. 15 Wees standvastig, broeders en zusters, en blijf bij de traditie waarin u door ons onderwezen bent, in woord of geschrift. 16 Mogen

onze Heer Jezus Christus en God, onze Vader, die ons zijn liefde heeft getoond en ons door zijn genade blijvende steun en goede hoop gegeven heeft, 17 u aanmoedigen en sterken in al het goede dat u doet en zegt.
1 Voor het overige, broeders en zusters, bid voor ons. Bid dat het woord van de Heer zich elders even snel verspreidt en evenzeer geprezen wordt als bij u. 2 Bid ook dat wij worden behoed voor slechte en kwaadaardige mensen, want niet iedereen is betrouwbaar. 3 Maar de Heer is trouw, Hij zal u kracht geven en u tegen het kwaad beschermen. 4 De Heer geeft ons het vertrouwen dat u doet wat wij u opdragen en dat zult blijven doen. 5 Moge de Heer uw hart richten op de liefde voor God en de standvastige trouw aan Christus.

[Evangelie: Lukas 19, 41-48] (Nieuwe Bijbelvertaling)
41 Toen Hij Jeruzalem voor zich zag liggen, begon Hij te huilen om de stad. 42 Hij zei: ‘Had ook jij op deze dag maar geweten wat vrede kan brengen! Maar dat blijft voor je verborgen, ook nu. 43 Want er zal een tijd komen dat je vijanden belegeringswerken tegen je oprichten, je omsingelen en je van alle kanten insluiten. 44 Ze zullen je met de grond gelijkmaken en je kinderen verdelgen, en ze zullen geen steen op de andere laten, omdat je de tijd van Gods ontferming niet hebt herkend.’
45 Hij ging naar de tempel, waar Hij de handelaars begon weg te jagen, 46 met de woorden: ‘Er staat geschreven: “Mijn huis moet een huis van gebed zijn,” maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!’ 47 Dagelijks gaf Hij onderricht in de tempel. De hogepriesters, de schriftgeleerden en de leiders van het volk wilden Hem uit de weg ruimen, 48 maar ze wisten niet hoe ze dat moesten doen, want het hele volk hing aan zijn lippen.

[overweging:]
Goede mensen,

Jezus nadert Jeruzalem. In het evangelie van Lucas horen we hoe hij er zich naar toe beweegt. Jeruzalem. We volgen Jezus op zijn tocht naar die stad. De plaats die is aangewezen als stad van God. Die stad waar liefde en gerechtigheid zouden moeten heersen. Die de geborgenheid van God zal geven. De letterlijk ‘stad van vrede’. Stad van hoopvolle verwachting.

Ik ken die hoopvolle verwachting en u met mij hoop ik. Dat het goed zal zijn, dat er vrede zal zijn. Dat niemand uitgesloten zal zijn. Dat niet alleen een select eigen gezelschap welvaart bij de stad, maar iedereen, het hele volk.
Jezus is op weg naar de stad die leeft van die Godsbelofte. Hij nadert Jeruzalem. Hij komt er dichtbij.

Maar bij het zien van Jeruzalem barst hij in tranen uit. Hij weent. Dat is uitzonderlijk.
Jezus huilt namelijk in het evangelie van Lukas nooit. Hij is vaak ontroerd, of geraakt, maar huilt niet. Ook in bij de andere evangelisten huilt hij zelden. Dat gebeurt als hij zich bij Matteüs in de

tuin van Getsemane bevindt, of als hij zijn vriend Lazarus verliest, in het evangelie van Johannes. Dat is ook om te huilen.
Nu weent Jezus bij het zien van de stad. Hij zegt: “Zag u op deze dag maar de weg naar vrede, maar die is verborgen voor uw ogen”.
Hij spreekt tot zijn omstanders, hij spreekt tot mij, tot ons. De weg naar vrede is voor ons verborgen. Hij zou willen dat we die weg zagen, maar we kunnen die niet zien. Dat is om te huilen en hij huilt met ons.

De samenstellers van de Bijbelteksten vandaag laten Jesaja aan het woord als hij harde woorden klaagt over Jeruzalem.
hoe is de getrouwe veste toch een hoer geworden?
Zij was vol van recht en gerechtigheid woonde in haar
nu vindt men er niets dan moordenaars
uw zilver is maatschuim geworden
uw wijn is met water vermengd
uw leiders zijn rebellen, handlangers van dieven

Jeruzalem is Jeruzalem niet meer. Ze heeft zich verkocht, ze is verkwanseld. Ze is niet in staat haar eigen vrede te herkennen.

Dan pakt Jezus uit: De vijanden zullen komen en de stad omsingelen. Jij en je kinderen worden tegen de grond geslagen, omdat je God niet hebt erkend toen hij naar je omzag.
Sommigen zeggen dat Jezus vooruitwijst naar de latere verwoesting van Jeruzalem. Dat zou kunnen.
Laten we nog even bij de hoop blijven: de stad van God waar liefde en gerechtigheid leven. De weg ernaar toe is verborgen. Toen God naar je omzag heb je haar niet erkend.

Het is een lichamelijke bijna pelgrimerende beweging die Jezus maakt. Vanuit de verte nadert hij Jeruzalem. Hij weent. Hij klaagt.

We arriveren bij het centrum waar het allemaal om draait.
Want daar in het hart van de stad van vrede en op de plaats waar wij God en gerechtigheid zullen leren en liefhebben, daar treft hij op het tempelplein de kooplieden aan.

Hij verjaagt hen.

In de overlevering of de uitleg klinkt vaak de eenvoudige verklaring dat geld en God elkaar niet verdragen, zeker niet in de tempel. Maar God en geld zijn ook maatjes: anders kunnen immers de armen niet geholpen worden. Dat lijkt me te gemakkelijk.

Jezus haalt een tekst uit zijn traditie aan. Jesaja zegt (56,7): mijn huis zal een huis van gebed zijn. Dat is geen eenvoudige liturgische kerkelijke aanwijzing. Jesaja wijdt uit over de tempel, waar iedereen – iedereen -, ook de vreemdelingen die zich bij de Eeuwige hebben aangesloten, welkom zijn op de heilige berg. Want mijn huis zal heten: een huis van gebed. Dit is niet de plaats voor kooplieden, maar een plaats om te bidden voor allen.

Het tempelplein, daar bidden de vreemdelingen en heidenen en allen die niet tot de eigen vrome kern behoren. Dat tempelplein is bezet door de kooplieden. De economische handel verdringt hen, verkwanselt, of verpatst hen. Jezus verjaagt de kooplieden en schept zo ruimte voor allen om biddend aanwezig te zijn bij God.

De dagen erna onderricht hij in de tempel. De hogepriesters en schriftgeleerden en de leiders van het volk willen hem uit de weg ruimen. Maar het gehéle volk hing aan zijn lippen. Allemaal. Uiteindelijk zal hij sterven, vanwege de ruimte die hij vroeg voor God en alle mensen, maar dat weten we nu nog niet.

Wat een spannende tocht is dit. Vanuit de verte volgen we hem, tot het centrum zijn verhaal: dat Gods koninkrijk er zal zijn voor allen. Dat het niet is voorbehouden aan een kleine groep in het centrum van de tempel, van de macht. Maar dat allen die zich tot hem wenden gehoor zullen vinden, gerechtigheid zullen zien. Dat is blijkbaar een ongewenste boodschap.

Zo weten wij ook nu. Het huidige Jeruzalem is als stad van vrede helemaal niet meer herkenbaar. In Nederland vecht het volk om wie in het centrum van de tempel mag wonen. De ruimte voor vreemdelingen is al lang verkwanseld. De toegang tot God is afgesneden.

Zijn tocht naar de stad van vrede vraagt een tocht van ons.
In de verte ontwaren we onze hoop op God. We weten dat wij God en zijn stad van vrede kunnen naderen. We kunnen teleurgesteld raken, verdrietig om de aantasting van de gerechtigheid. We kunnen de weg ernaar toe kwijt raken, omdat de weg verborgen is. Of misschien wel, omdat we zelf de verkeerde richting gaan. We kunnen verdwalen. Maar we gaan, struikelend misschien. En als we daar zijn aangekomen, zijn we hopelijk bereid zijn te doen zoals hij. We scheppen ruimte voor allen die bij ons komen wonen en God en zijn gerechtigheid willen dienen. We verjagen degenen die het recht van vreemdelingen verkwanselen en we zijn bereid te verkondigen: dit is onze God, hier woont hij, hij is er voor allen, hij heeft ons gered. We leven door Hem.

Amen.

Trees Versteegen, post@treesversteegen.nl